чітке розуміння майбутнім педагогом специфіки змісту, елементів структури сучасних інноваційних педагогічних технології, їх класифікації та доцільності застосування у кожній окремій ситуації за певної мети.

Таким чином, підготовка майбутнього учителя математики нової української школи передбачає інноваційний характер процесу формування його професійної компетентності, що забезпечується оволодінням ним теорією і практикою формування як власної математичної культури так і математичної культури учнів, набуття ними ключових світоглядних компетентностей як аксіологічного базису розвитку особистості.

Список використаної літератури

1. *Акуленко І. А.* Теоретико-методичні засади формування методичної компетентності майбутнього вчителя математики профільної школи [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / І. А. Акуленко; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2013. – 40 с.
2. *Благодир Л. А.* Формування методичної компетентності майбутніх учителів математики у ВНЗ / Л. А. Благодир // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2016. – № 2. – С. 180-187.
3. Інноваційні технології навчання : рекомендаційно-бібліографічний покажчик літератури / уклад.: Т. П. Оньша, О. Є. Тронза, Я. В. Коробова; відповід. за випуск О. А. Шульга. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. Володимира Винниченка, 2012. – 148 с.
4. *Кузьмінський А. І.* Наукові засади методичної підготовки майбутнього вчителя математики [Текст] : монографія / А. І. Кузьмінський [та ін.]. – Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2009. – 320 с.
5. *Моторіна В. Г.* Дидактичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів математики у вищих педагогічних навчальних закладах : автореферат дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 / В. Г. Моторіна; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. — Х., 2005. — 45 с.
6. *Скворцова С. О.* Формування професійної компетентності в майбутнього вчителя математики / С. О. Скворцова // е-журнал «Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку» – 2010. – №4. – С. 270-276.
7. *Тарасенкова Н.* Методичні компетентності у системі фахової підготовки майбутнього вчителя математики / Н. Тарасенкова, І. Акуленко // Вища освіта України. – 2011. – № 3. – С. 53-66.

Ілона Шимкевич

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Сучасні тенденції розвитку суспільства, особливостями яких є суттєве збільшення інформаційних потоків в освіті вимагають змін в організації навчального процесу та формулюють нові пріоритети в підготовці спеціалістів вищої школи. Велика роль надається методам активного пізнання, самоосвіті, формуванню певної нормативної й мотиваційно-ціннісної структури особистості студента,

провідним компонентом якого буде потреба в постійному самовдосконаленні, а також дистанційним методам навчання і дистанційним освітнім програмам.

Дистанційне навчання з'явилося в Україні зовсім недавно, але вже встигло отримати своє місце в педагогічному середовищі. Необхідність дистанційного навчання обумовлена різними факторами, серед яких можна визначити потребу в інтерактивній взаємодії студентів і викладачів у процесі навчання, надання можливості самостійної роботи з освоєння досліджуваного матеріалу.

Дистанційні технології навчання можна розглядати як природний етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп'ютерних навчальних систем, від книжкової бібліотеки до електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної аудиторії.

Ефективність дистанційного навчання базується на можливості роботи з навчальними матеріалами в такому режимі й обсязі, який підходить безпосередньо студентам. Ефект у значній мірі залежить від того, наскільки регулярно займається той, хто навчається. Послідовне виконання контрольно-діагностичних завдань і випускної роботи, а також підтримка у всіх питаннях з боку викладача-координатора забезпечує планомірне засвоєння знань.

Аналіз упровадження дистанційного навчання показує, що до реального контингенту потенційних студентів можна віднести тих, хто часто перебуває у відрядженнях, військовослужбовців, територіально віддалених слухачів, жінок, що перебувають у декретній відпустці, людей з фізичними вадами, тих, хто поєднує навчання й роботу, співробітників, що підвищують свою кваліфікацію тощо. Незважаючи на те, що дистанційне навчання передбачає одержання також і базової середньої освіти, цей напрямок не одержав активного впровадження в освітній процес шкіл, коледжів та інших середньо-спеціальних установ освіти

Дистанційне навчання це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1]. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти та забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації.

Дистанційне навчання – це логічне продовження досвіду заочного навчання, але вже на якісно іншому, більш високому рівні. Практика показала: єдине, що поєднує традиційне заочне навчання й класичну форму дистанційного навчання на основі Інтернет-технологій – відсутність очного спілкування між викладачами й студентами.

Дистанційне навчання має цілу низку переваг:

– можливість займатися у будь-якому місці, де є комп'ютер;

– віртуальний асинхронний курс лекцій уможливлює скоротити або розтягти час навчання на свій розсуд;

– можливість самостійно обирати предмети для вивчення і працювати в своєму темпі, у найбільш зручний час;

– можливість вибору місця навчання незалежно від поточного місця проживання (включаючи навчання за кордоном;

– відносно невисокі витрати на навчання.

Але існують і негативні сторони дистанційного навчання:

– відсутність очного спілкування студента та викладача, а значить, немає індивідуального підходу в навчанні й вихованні;

– необхідність самостійного опанування, навіть найскладніших для розуміння, тем;

– студенти не завжди свідомі і самостійні, як необхідно при дистанційному навчанні;

– для постійного доступу до джерел інформації потрібна гарна технічна оснащеність;

– нестача практичних занять;

– відсутність постійного контролю;

– неможливість використання дистанційного навчання при вивченні дисциплін, які потребують обов'язкового засвоєння практичних навичок.

Дистанційне навчання в Європі набуло інтенсивного розвитку на початку 70-х років минулого століття і пов'язане зі створенням низки відкритих університетів (університетів дистанційної освіти). Нині кожна європейська країна має групу навчальних закладів, що реалізують дистанційні програми.

Значний інтерес викликають програми навчання із застосуванням нових інформаційних технологій – технології опосередкованого активного спілкування викладачів зі студентами з використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи студентів з навчальним матеріалом, представленим у електронному вигляді.

Інформаційні технології є важливим інструментом покращення якості освіти, оскільки дозволяють необмежено розширити доступ до інформації, урізноманітнюють технології, тощо. Застосування інформаційних технологій докорінно змінює роль і місце педагога та учня в системі «учитель – викладач – інформаційна система – учень і студент». Інформаційні навчальні технології – це не просто зв'язна ланка між учителем та учнем, вони сприяють особистісно зорієнтованому підходу в навчанні. Розвиток дистанційного навчання в Україні почав прискорюватися з ухваленням Законів "Про Національну програму інформатизації", «Положення про дистанційне навчання» та впровадженням кредитно-модульної системи навчання [2]. Ці документи передбачають розвиток освіти на основі нових прогресивних концепцій, впровадження в навчально-виховний процес новітніх педагогічних технологій і науково-методичних досягнень, створення нової системи інформаційного забезпечення освіти, входження України в трансконтинентальну систему комп'ютерної інформації.

При створенні системи дистанційної освіти необхідно у повному обсязі використати накопичений у вищій школі України науково-методичний потенціал, інформаційні ресурси та технології, досвід у здійсненні дистанційного навчання, існуючу спеціалізовану телекомунікаційну інфраструктуру та мережу вищих навчальних закладів України. При цьому потрібно забезпечити ефективне об'єднання зусиль Українського центру дистанційної освіти, вищих навчальних закладів та інших освітніх установ і організацій.

Система дистанційної освіти має ряд переваг і значно розширює коло потенційних студентів. Варто відзначити, що дистанційна освіта – доступна можливість одержати освіту за кордоном з мінімальними фінансовими витратами при великому виборі спеціальностей, оскільки більшість ВНЗ Європи та США ввели таку зручну для студентів форму освіти набагато раніше, ніж Україна. Сучасна освіта вимагає безупинно розширювати своє сприйняття комплексності світу та формування інформаційного суспільства. Для того, щоб знання отримали конкретний зв'язок з діями, необхідно постійно «навчати себе», поповнюючи й розширюючи свою освіту. Саме цю мету й ставить перед собою дистанційна освіта [3]. Перспективу і вдосконалення системи дистанційного навчання на Україні складає впровадження в процес комп'ютерної і аудіо-візуальної техніки. Основними проблемами організації дистанційної форми навчання є:

– Інфраструктура інформаційного забезпечення студента в мережах. Питання про те, якою має бути структура і композиція навчального матеріалу, вирішує конкретний вищий навчальний заклад.

– Методичною проблемою є відсутність методик створення і використання дистанційних курсів у навчальному процесі на основі сучасних педагогічних, інформаційних і комунікаційних технологій. Це завдання вирішується викладачами і розробниками дистанційного навчання, які повинні професійно володіти всіма сучасними інноваційними технологіями створення електронного контенту.

– Психолого-педагогічна проблема. Вона пов'язана з тим, що кожен викладач ВНЗ за декілька років роботи відшліфовує свої методичні матеріали, які індивідуально розроблені на основі власного педагогічного та науково-методичного досвіду і є його інтелектуальною власністю. Дистанційний курс викладається на WEB-порталі, що перетворює його на загальнодоступний не тільки для студентів, але й інших користувачів. Виникає психологічний бар'єр щодо розробки навчально-методичних матеріалів, оскільки вони можуть бути використані кимось іншим, хто не брав участі в даній розробці. В зв'язку з цим повинна бути вирішена проблема захисту прав на інтелектуальну власність викладача – розробника дистанційного курсу.

– Технічна проблема виникає в зв'язку з недостатністю технічних комунікаційних можливостей користувачів, відсутністю або невеликою швидкістю Інтернет-доступу, відсутністю або дорожнечею програмних засобів, та навіть відсутністю персональних комп'ютерів у студентів, які проживають у сільській місцевості. Таким чином, дистанційне навчання – це особлива педагогічна технологія організації освітнього простору, яка характеризується особливостями стратегії взаємодії майбутнього фахівця з носіями та джерелами нових для нього знань. Особливістю є самостійність і особистісна відповідальність людини за вибір програми дистанційної освіти, терміни і якість її проходження [4].

Список використаної літератури

1. Наказ Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання».

2. Нормативні документи з дистанційного навчання : зб. док. / уклад. : М. А. Семенов. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 53 с.

3. http://www.osvita.org.ua/distance.html.

4. http://www.forest.lviv.ua/statti/distance.html.